

Universitätsbibliothek Paderborn

**Theodōritu Episkopu Kyru Kai Eyagriu Scholastiku
Ekklēsiastikē Istorya, Eklogai Apo Tōn Istoryōn
Philostorgiu Kai Theodōru**

Theodoreetus <Cyrrhensis>

Mogvntiae, 1679

X. Epistola Imp. Constantini ad Episcopos qui Synodo non interfuerant, de
iis quae decreta erant in Concilio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14162

Iacti atque hilares ob felicem rerum e-
ventum, & ob communem omnium
pacem atque concordiam, & quod hæ-
resis omnis penitus excisa est, majore
cum honore ac benevolentia collegam
nostrum vestrumque Episcopum Ale-
xandrum excipite; qui & sua præsentia
maximam nobis attulit voluntatem, &
in tam proœcta ætate plurimum labo-
ris sustinuit, ut pax inter vos restituere-
tur. Orate etiam pro nobis omnibus, ut
quæ recte constituta sunt, firma perma-
neant per Dominum nostrum Jesum
Christum; facta ut credimus juxta be-
neplacitum Dei Patris in sancto Spiritu,
cui gloria in cuncta secula. Amen.

Trinitas confubstantialis & eterna.

Ac Divinus quidem ille Antistitum
cœtus hanc Meletii morbo medicinam
adhibuit. Manserunt tamen in hunc
usque diem reliqui quædam illius ve-
sanies. Suntque adhuc illis in locis quæ-
dam Sodalitia Monachorum, qui & fa-
nam fidei doctrinam minime ample-
ctuntur, & in vivendi ratione novis qui-
busdam studiis atq; institutis utuntur;
quæ cum Samaritanorum ac Judæorū
stupore consentiunt. Scripsit etiam
Maximus Imperator ad Episcopos qui
ad Concilium venire non potuerant,
de rebus in eo gæstis certiores eos faci-
ens. Quam quidem epistolam huic hi-
storiæ inserere, operæ pretium duxi, ut
pote qui pium ac Deo dicatum Imper-
atoris animum perspicue demonstret.

A ἐν Θηλί τοῖς κατέρθωμασι, καὶ ἐπὶ τῷ κοινῷ εἰ-
ενῆ καὶ συμφωνίᾳ, καὶ ἐπὶ τῷ πᾶσαν αἱρεσιν
εκκοπηναι, διδέξαθε μὲν οὐ ποὺς
Ἐπίλειον ἀγάπης τὸν συλλάτυργὸν ἡμῖν,
ἐπικοπον ἕτερον ἀλέξανδρον, ὃν δύφεραντα
ἡμᾶς τῇ παρασίᾳ, καὶ ἐν ταυτῇ πήλινᾳ θεώ-
τον πόνον ζωσάντα, τοῦτον εἰρηθῆσαι τὰ
παρ' ὑμῖν. Βούχεσθε ἐγὼ καὶ τοῦτον ἡμῖν ἀπάν-
τα, πατα καλῶς εχθνόξαντα, βέβαια μάρτιον
διὰ τὸ κνεῖον ἡμῖν ποστοχειεῖσθαι, καὶ διδοκίαν
γεγνημένην, αἵ γε τε πιεύκαμψι, τὸ θεεν καὶ
πατερές τὸν πολύμαλον ἀγίον ὅν δόξα εἰς τὸν
αἰώνας τῷ μετανοῶν, αὐτοῖς.

Ἡ τελασόμορστος καὶ αἴδιος. Οὐ μὴ δὴ
θεῖος ἐπεινός τῷ δέχειρέων ὄμιλος, ταῦτα
τὴνόσω μελεῖστι τὸν θεραπείαν πρεστήνεγκε.
μεριππεῖς ἐγώ μεχει καὶ τύμερον, τῆς
ἐπέντε φαστηνεξιας ταλένθατα· καὶ ἐστὶν οὐ
ἐπέντες γε τοῖς χωρίοις μοναχῶν τια συστή-
ματα, οὐτε τοῖς ὑγιαίνοσι πεντάμηρα δόγματα,
καὶ οὐ τὸν πολλεῖαν κενοῖς τὸν Θηλί-
δύμασι κεχρημάτα, τῷ Σαμαρίτῳ καὶ ιζ-
δαίων φρεοβλαβεία συμβαίνει. επέειλε
οὐ καὶ βασιλεὺς μέγας, εὖτε αὐτοῖς μὴ
διωρθέντας τῷ Επικόπων τὰ πεπειγμάτα
διδάσκων καὶ προῦργον νενόμινα καὶ ταῦτα
ἐνθεωρατῇ συγχρόνῃ τῷ επισολεῖ, τῆς τοῦ
γεραφότος Ψυχῆς τὸ θεοφίλες Σαφῶς ἐπ-
διδάσκεται.

CAP. X.

*Epistola Imp. Constantini ad Episcopos, qui
Synodonon interfuerant, deis quæ decreta
erant in Concilio.*

Constantinus Augustus Ecclesiæ.

Cum ex prospero Reipublicæ statu
comperit habetem, quanta fu-
isset erga nos Omnipotentis Dei beni-
gnitas; in hoc præcipue mihi elabo-
randum esse existimavi, ut à sanctissi-
mis Ecclesiæ catholicæ populis una fi-
des, sincera charitas, & consona erga
Omnipotentem Deo religio servaretur.
Sed quoniam fieri non poterat,
ut ea res fitme ac stabiliter constituere-
tur, nisi omnibus Episcopis, vel cer-
te plurimis corum in unum congrega-
tis, singula quæ ad sacratissimam re-
ligionem pertinent, disceptata prius
fuerint: hanc ob causam coactis quam
fieri potuit, plurimis Sacerdotibus, me-

ΚεΦ. 6.

'Επιστολὴ τὸν βασιλεῖαν καὶ τὸν θεόν τοὺς ἀπολιτικίτας
επισκόπους περιττῶς καὶ τὴν συνοδὴν τοποθετεῖσθαι.

Κωνσταντίος σεβαστὸς ταῖς ἐκκλησίαις.
Πειραν λαβεῖν ἐκ τῷ κοινῷ διπράξιας,
πόστηθειας δυνάμεως πέφυκε χάρις, τοῦ
πεπάντων ἔκεντα εἴναι μοι τερσίκεν
οικοπόν, ὅπως τῷ τοῖς μακαρωτάτοις τὸν
ταῦτα λιποτὰς πλήθεσι, πίστις μία καὶ εἰλι-
κρινής ἀγάπη, ὁμογνώμων τε τῷ τον παγ-
κερδῆθεν ἐνσέβατην. ἀλλ' ἐπεδήτητο ἐ-
τέρως εὐχῶν τε λεπτὸν ἀκλινῆ καὶ βεβαῖον τὰξ
λαβεῖν, εἰ μὴ εἰς ταῦτα παντανόμε, οὐ τῷ γε
πλέοντι επισκόπων σωματικόν, ἐκάστη τῷ
πρεστηκόντων τῇ ἀγιωτηθρησκείᾳ διάλεγοτε
θύμοις. τέττα ἐνεκεν πλεῖστων ὅστιν συναθερ-
εῖται.

δέπιων καὶ αὐλοῖς ἡ καθάπερ εἴς οὗτοῦ τυγχά-
νων, συμπαρών. καὶ γὰρ δρυπαιμίλιον ἀντίφαστον
μάλιστα χαίρω, συνθεραπων ὑμέτερος πεφυ-
κεναι. ἀλλεπόστρτης ἀπαλλαγὴ προστικός τε
τύχηκεν Σέβαστος, ἀλλιεπί τῷ πάνων ἐφό-
ρῳ θεῶν δρεσκετα γνωμην τοις τῆς ἐνόπ-
τος συμφωνίαν εἰς Φᾶς απεσήκθη, ὃς μηδὲν
ἐπι τοις δικαιοῖσιν ή πίστεως αἱματοβάτην
χωλεπεσθε. ἐντα καὶ τοις τῆς αγιωτάτης τε
τάχα ημέρας θρομένης Κοίνωνος, ἔθοξε
κοινὴ γνώμη καλῶς ἔχειν. Τῇ μιᾶς ημέρας
πάντας ἄλλοις ἀπαλλαχεῖ ἐπιτελεῖν. τοι γὰρ ημῖν
καλλιον, τί ἐστιν σεμνότερον ὑπάρξαι δυνάσθει,
πεττὴν ἐορτῶταυτῶν, παρ' ἡστητης αἴθαν-
σιας εἰπόντα φαμέντα, μιατάξει καὶ φανερα-
λόγῳ τοῦτο πάσιν ἀδιαπλιώτως φυλάσσειν.
καὶ πρώτον μὲν, αναξιονέδοξεν εἶναι τὸν ἄγιον
ζεύτην ἐορτεῖν, οἱ ταῖς ἑαυτῶν κεῖσθε
ἀδεμίτω ποιημειλήματιζάντες, εἰκότως
ταῖς ψυχαῖς οἱ μαρτυρούσθωσιν. ἔξει γὰρ
τοις τοις οὖσις λογοτελούσι, οἱ λογοτελεῖσα
ταῖς πρώτης τε πάθεις ημέρας μέχει
τοις παρόντος φυλάξαμεν, καὶ πεττὸς μέλλου-
τας αἰνάς την τῆς επιτηρήσεως ταύτης συμ-
πλήρωσιν γίνεσθε. μηδὲν τοῖς ἑστωμένιν κο-
νινοῦ μηδὲ τοῦτο τοῖς ιδίᾳσιν οὐχι. εἰπόντα
μηδὲν γὰρ τοῦτο τοῖς οὐληροῖς ἐτέραν οὐδὲν. τοις τοῖς
δεόμος τῷ ιερῷ ζεύτῃ μέρη βροτοκείσαι πρέπων,
καὶ νόμιμοι. τέττα συμφωνῶς αὐτοῖς μεταβαύ-
ματοι, τῆς αἰχθεῖσας ἐπινίστησαν οὐδὲν. εἰπόντα
αἱματοβάτην αἴτοι φοιτημάτασι. ἐστι γὰρ
οἱ αἱληθεῖς αἴτοι πάντας, ἐπινίστησαν οὐδὲν.
φυλαττέντες εἰπόντας ικανοί. τί ἐστιν θρησκευτικὸν
ἐμφύλιον αὐτῶν αἴταγη μανία. ἐπειδεν τοῖς
καντέτην τῷ μέρει την αἰληθεῖαν ἀχθόστων, οὓς
αἴτης τοπλεῖσον αὐτοὺς πλανωμένες, αὐτοὶ τῆς
τοις τοις πρώτης ἐπανορθώσεως, τοι τῷ αὐτῷ ἐπει-
δέμενοι τὸ τάχα επιτελεῖν. τίνος δὲν καὶ εν
τοῖς τοις επόμενα, οἱ δεινοὶ πλάνοι τοσοῦ ὠ-
μολογοῦσι. διδύτερον γάρ τοις τοις τοις πρώτης
τοις τοις πρώτης ποιεῖν αὐτοῖς μετα. αὐτοὶ εἰς
ταύτα μη πρέκεισον, την υμελέγαν αἴχνονταν

quoq; tanquam uno ex vobis presente:
neq; enim negaverim id quo maxime
exulta, conservum me vestrum esse:
cuncta competenti examine eo usque
discussa sunt, donec inspectori omnium
Deo accepta sententia, ad unitatis
concentum proferretur in lucem: Ita
ut nullus dissensioni, nullus controver-
sia de fide locus amplius relinquatur.
Ubi cùm de sanctissimo etiam Paschæ
die quæsitum fuisset, communis omnium
sententia decretum est, eam festi-
vitatem uno eodemq; die ab omnibus
ubiq; celebrari oportere. Quid enim
pulchrius, quid honestius nobis esse
possit, quam ut hæc festivitas, à qua
spem immortalitatis accepimus, uno
eodemq; ordine & certa ratione ab omni-
bus inoffense observetur? Ac pri-
mum visum est omnibus rem esse protus
indignam, ut in sanctissimæ hujus
solemnitatis celebratione consuetudinem
Iudeorum sequeremur. Qui cùm
manus suas nefario scelere contamina-
rint, merito imputi homines cæcitate
mentis laborant. Quippe rejecta illo-
rum consuetudine, possumus rectiori
ordine, quem à primo passionis die ad
hæc usq; tempora servavimus, ad futura
etiam sècula hujus observantæ ri-
tum propagare. Nihil ergo nobis
commune sit cum inimicissima Iudeo-
rum turba. Aliam enim viam à Serva-
tore accepimus. Propositus est sacra-
tissimæ religioni nostra cursus legitimi-
mus & honestus. Hunc unanimi con-
sensu retinentes, ab illa turpissima so-
ciate & conscientia nos abstrahamus,
fratres charissimi. Est enim profecto
absurdissimum, quod illi magnifice ja-
gant, nos absque ipsorum magisterio
hæc commode observare non posse.
Quidnam vero illi recte sentire possint,
qui post necem Domini post illud par-
ticidium mente capti, non ratione
sed præcipiti impetu feruntur, quoq;
in natus furor ipsos impulerit. Hinc
est quod ne in hac quidem parte veri-
tatem ipsam perspicuunt: adeo ut à
convenienti emendatione longissime
aberrantes, uno eodemque anno duo
Paschata celebrant. Quid ergo est cur
istos sequamur, quos constat gravissi-
mo erroris morbo laborare? Nam uno
eodemque anno geminum Pascha fa-
cere, nunquam profecto sustinebimus.
Verum etiamsi ea quæ dixi minime
suppetenter, vestre tamen solertia est,
id curare omnibus modis atq; optare,

ne sanctitas animarum vestiarum, in A ullius rei similitudine, eum nequissimorum hominum moribus sociati & commisceri videatur. Illud præterea considerandum est, nefas esse ut in tanti momenti negotio, & in hujusmodi religionis solennitate, dissensio reperiatur. Unum enim libertatis nostra festum diem, hoc est, diem sacratissimæ passionis, Servator noster nobis reliquit: unamq; esse voluit Catholicam Ecclesiam. Cujus membra licet variis locis dispersa sint, uno tamen spiritu, Dei scilicet voluntate, soventur. Consideret, quæso, vestra sanctitatis toleria, quam grave sit & indecorum, iisdem diebus alios quidem jejuniis intentos esse: alios vero convivia celebrazione: & post dies Paschæ, alios quidem in festivitatibus & animorum remissione versati, alios vero definitis vacare jejuniis. Hoc itaq; convenienti emendatione corrigi, & ad unam eandemq; formam redigi, Divina vult providentia, quemadmodum omnes meo quidem judicio intelligitis. Proinde cum hoc ita emendari oporteret, ut nihil nobis commune esset cum illorum Domini interfectorum & paricidarum consuetudine: cùmque hic ordo decentissimus sit, quem omnes tam Occidentalium, quam Meridianarum & Septentrionalium orbis partium Ecclesia, ac nonnullæ quoq; Orientalium servant: idcirco id equam reatumq; esse omnes judicaverunt, quod & vobis placitum esse spopondi: ut scilicet quod in urbe Roma, perque omnem Italiam, Africam, Aegyptum, per Hispaniam, Gallias, Britannias, Libyas; per universam Achiam; per Asiam & Ponticam diœcesin; per Ciliciam denique; concordi sententia observatur, id vestra quoq; prudentia libentibus animis amplectatur. Illud D nimirum attendens, non modo maiorem esse numerum Ecclesiarum in locis supra memoratis: verum etiam æquissimum esse, ut omnes in communione id velint, quod stricta ratio exigeat videtur, nec ullam cum Iudeorum perjurio haber sociatem. Atque ut summatim ac breviter dicam, placuit communione omnium iudicio, ut sanctissima Pascha festivitas uno eodemque die celebraretur. Neque enim decet in tanta sanctitate, aliquam esse dissonantiam: præstatque eam sequi sententiam, in qua nulla est alieni

ἐχειν διὰ σπεδίς ἐδέντε πάντες, εἰν μηδενὸς ὁμοιώματι τὸ καθαρεύντης υἱόν ερεσ ψυχῆς κοινωνίαν δοκεῖ αὐθρώπων ἔθεσι παλικάνων. τερεσ τέ τοις κακένοι πάρεστι συνοχῆν, ὡς εἰν Ιηλούκεττα πράγματι ἐστοιαύτης θρησκείας ἐφῆ διαφωνίαν υπάρχειν, εἰν αὐτέμ πλοιον μιαν γύρην τὴν τῆς ημέρας ἐλθετιας ημέραν, τερεσ εἰ τὴν Ελισσάτας πάτης, οἱ ημέτερος παρέδωκε σαλίης μιαν εἴναι τὴν καταλικει αὐτής ἐκκλησίαν Βεβεληντ. ής εἰν γά τα B μάλιστα, εἰς πολλάς τε καὶ διαφορετόποτε τὰ μέρη διηρηθαι, αλλὰ ὅμως εἰν περιμάλι, τερεσ τὸ θεῖο Βελύματι θάλπετ. λογισάμω γά την ημέρας οστιοτῆς αἰγάλεων, ὅπως εἰσι δεῖν τε ἐστρηπτες, καὶ τὰς αὐλας ημέρας, ἑτέρας μὴν τὰς ταινιείας Χολαζήν, ἑτέρας την μπόσια συνιελεῖν. καὶ μή τὰς Θαύχα ημέρας, αλλαγες μὴν εἰν ἑορταῖς καὶ ἀνέσεσιν ξετέλεσθαι, αλλαγες τὰς οἱειτανέας εἰκεδόσις τινείας. διὰ τέτο γάν, την πεστηκότης επαιρθώσεως ιυχεῖν καὶ πέσος μιαν διαίππωσιν αἰγαλές τέτο, ηθεία πέσονται βέλειαι, ὡς ἔγως εἴπαντας ηγεμονιας συνορεῖν. οὕτε επειδή τέτο ζτως επαιρθεῖσθαι περιστηκει, ὡς μηδὲν μή τὸν παλιρροών τε τὸ κυριοκένων ἐμένων εἴναι ημῖν κοινὸν, εἰτε Κέξις εὐπεπτής, μὲν αἴπασαι αἱ τῶν δυλικῶν τε καὶ μεσημέριων καὶ δεκτῶν τῆς οἰκουμένης μερῶν περιστηκει, ὡς μηδὲν μή τὸν παρόντος καλῶς εἰχει αἴπασες ηποσαντο, καὶ αὐλας διητήμετρα αἰγάλεων δρόσουν ὑπερχωματινον, ὥστε δ' αὖ τὴν ρωμαιων πόλιν, Καλιαν τε τὸ αἴφερην αἴπασαι, αἴσιπλον, ασανίας, γαλλίας, Βρετανίας, Λιβύας, ὥστε τὸν ἐλαδά, ασιαντε τε διοικητον καὶ ποντικει, καὶ κιλικίαν, μιᾶς την μηδένα φυλαζήντινον, ασιμένως τέτο καὶ ημέρας περιστηκειται συνεστι. λογιζομένης την πλέιωντες τὸ τῶν καὶ σὲν πεσεμένης τόπους εἰκλησιῶν αἴρει μός, αλλὰ τὸ αὐτέτο μάλιστα κοινὴ πάντας ισιώτατες εἰτε βέλειδης, ὅπερ καὶ ὁ αὐτοῖς λογισμὸς αἴπασεν δοκεῖ, καὶ εδέ μιαν μή της ιεδαίων θηροκίας εἶχε κοινωνίαν. ηα γά τοι κεφαλαιωδέσταλον σωμάτως εἴπω, κοινὴ πάντων ἥρεσε κείσι, τὸν αἴγιαλάτην τὸ πάχα εἰσὶν μιᾶς καὶ την ημέρας συνιελεῖσθαι. οὐδὲ γύπεστε εἰν τοσαντη ἀγιοτητι εἴναι την διαφορεῖν. καὶ καλλιον επειδή τηγνώμηταιτη,

ὁ ἡ δεμία ἐν αἰλούρειας πλάνκη ἀμάρ. Αἱ erroris scelerisque societas atq; communio. Quæ cùm ita sint, cœlestem gratiam & plane divinum mandatum libenter suscipite. Quidquid enim in sanctis Episcoporum conciliis geritur, id omne ad divinam referendum est voluntatem. Quamobrem ubi ea quæ gesta sunt, dilectis fratribus nostris intimaveritis, supradictam rationem & sanctissimi diei observantiam suscipere & constituere debetis; ut cùm in dilectionis vestrae conspectum jam pridem à me desideratum venero, uno eodemq; vobiscum die sanctam festivitatem peragere possim; utque de omnibus unā vobiscum gaudeam, cernens diaboli crudelitatem Divinā potentiam, nobis operam navantibus esse tubulatam; florente ubique terrarum vestra fide, & pace atque concordia. Deus vos servet fratres charissimi.

Cap. XI.

De annis quas Ecclesia tribui jussit: & de aliis Imperiorum virtutibus.

Tαῦτα μὲν τοῖς ἀπολεφθέσιν ἐπέτειοι. οὐδὲ σωτηρίαις τῷ τὰς ἐκκλησias χορηγοῦθείσιν, τῷ τῆς ἀλλαγῆς τῷ βασιλεῖσσον ἀρίθμῳ. Πειστὸν τῷ στρατείων τῷ τὰς ἐκκλησias χορηγοῦθείσιν, τῷ τῆς ἀλλαγῆς τῷ βασιλεῖσσον ἀρίθμῳ.

Ταῦτα μὲν τοῖς ἀπολεφθέσιν ἐπέτειοι. οὐδὲ σωτηρίαις τῷ τὰς ἐκκλησias χορηγοῦθείσιν, τῷ τῆς ἀλλαγῆς τῷ βασιλεῖσσον ἀρίθμῳ. Πειστὸν τῷ στρατείων τῷ τὰς ἐκκλησias χορηγοῦθείσιν, τῷ τῆς ἀλλαγῆς τῷ βασιλεῖσσον ἀρίθμῳ.

Ταῦτα μὲν τοῖς ἀπολεφθέσιν ἐπέτειοι. οὐδὲ σωτηρίαις τῷ τὰς ἐκκλησias χορηγοῦθείσιν, τῷ τῆς ἀλλαγῆς τῷ βασιλεῖσσον ἀρίθμῳ. Πειστὸν τῷ στρατείων τῷ τὰς ἐκκλησias χορηγοῦθείσιν, τῷ τῆς ἀλλαγῆς τῷ βασιλεῖσσον ἀρίθμῳ.

Ταῦτα μὲν τοῖς ἀπολεφθέσιν ἐπέτειοι. οὐδὲ σωτηρίαις τῷ τὰς ἐκκλησias χορηγοῦθείσιν, τῷ τῆς ἀλλαγῆς τῷ βασιλεῖσσον ἀρίθμῳ.

ETHAC quidem absentibus Imperator scriptit. Eos vero qui Nicæam convenerant: erant hi trecenti decem & octo Episcopi: tum verbis, tum munieribus humanissime exceptit. Cumq; stibadia plurima parari jussisset, cunctis simul epulum præbuit: præcipios quidem suæ ipsius mensæ adhibens, reliquos vero in alia stibadia distibuens. Et cum dextros oculos quibusdam effossos videret, compertissetque eos ob constantiam fidei istud supplicium pertulisse, labra vulneribus admovit, hinc se benedictionem percepturum esse confidens. Finito deinde convivio, alia rursus eis præbuit munera. Litteras quoque ad provinciarum Rectores dedit, quibus mandabat, ut per singulas civitates virginibus ac viduis, & iis qui divino ministerio erant consecrati, annona quotannis præberetur: ex sua potius liberalitate quam ex usu ac necessitate, modum annonarum definiens. Harum pars tertia nostra quoque etate Ecclesiis præbetur. Nam cùm impius Julianus omnes illas annonas ademisset, successor eius eas quæ nunc erogantur, præberi jussit. Et enim fames eo tempore, illationis tributaria modum imminuerat. Quod si modus annonæ, qui tunc erogabatur, qui nunc præbetur, triplo major

E ii